04/03/2022

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Ένας χρόνος από την κοίμηση του Επισκόπου Αθανασίου Γιέφτιτς

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Σερβίας

Ένας χρόνος συμπληρώνεται σήμερα από την εκδημία του μακαριστού Επισκόπου πρώην Ζαχουμίου και Ερζεγοβίνης κυρού Αθανασίου (Γιέφτιτς). Ενός χαρισματικού Ιεράρχη που, με την θεολογική του εμβάθυνση στους Πατέρες της Εκκλησίας και το συγγραφικό του έργο, έδωσε το δικό του στίγμα στα θεολογικά δρόμενα της Ορθοδοξίας του 20ου και των αρχών του 21ου αιώνα.

Επιμέλεια: Νικόλαος Ζαΐμης

Ο μακαριστός κυρός Αθανάσιος Γιέφτιτς εκοιμήθη στις 4 Μαρτίου 2021 σε ηλικία 81 ετών ύστερα από νοσηλεία σε νοσοκομείο της Βοσνίας. Όπως είχε γράψει τότε το Πρακτορείο ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ (ope.gr) η κατάσταση της υγείας του λίγο πριν την κοίμησή του είχε επιδεινωθεί. Συγκεκριμένα νοσηλευόταν στο νοσοκομείο του

Τρέμπινε, από τις 17 Φεβρουαρίου, με φλεγμονή και των δύο πνευμόνων, με μη επεμβατική αναπνευστική υποστήριξη.

Η Εξόδιος ακολουθία και η ταφή του έγιναν δύο μέρες αργότερα και παρά τις δύσκολες συνθήκες που επικρατούσαν λόγω των μέτρων κατά του κορωνοϊού η συμμετοχή του κόσμου υπήρξε τεράστια.

Οι λαμπρές σπουδές

Γεννήθηκε το 1938 στο χωριό Μπρντάριτσα κοντά στην πόλη Σάμπατς της τότε Γιουγκοσλαβίας.

Γράφτηκε στη Σχολή Θεολογίας το 1958 και εκάρη μοναχός τον Δεκέμβριο του 1960.

Αποφοίτησε από τη Σχολή Θεολογίας το 1963 και το 1964 εισήχθη στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης και στη συνέχεια στη Θεολογική Σχολή Αθηνών. Εκεί εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στη Δογματική Θεολογία. Το φθινόπωρο του 1968, μετακόμισε στο Παρίσι, όπου αρχικά συνέχισε τις θεολογικές σπουδές στο Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου, ενώ μετά την πάροδο ενός μόλις έτους έγινε καθηγητής στο Ινστιτούτο. Τα επόμενα τρία χρόνια δίδαξε «Εισαγωγή στη Θεολογία» και «Ασκητική Πατρολογία» και «Ιστορία της Εκκλησίας της Βυζαντινής περιόδου».

Επέστρεψε από το Παρίσι το 1972 και από τότε δίδαξε στην Θεολογική Σχολή της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στο Βελιγράδι «Ιστορία της Χριστιανικής Εκκλησίας», «Ιστορία της Σερβικής Εκκλησίας».

Το έτος 1987 εκλέχθηκε στην έδρα της Πατρολογίας. Εξελέγη ως κοσμήτορας της Σχολής Θεολογίας κατά τις περιόδους 1980-1981 και 1990-1991. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην σχολή δημοσίευσε περίπου περί τις εκατό επιστημονικές εργασίες.

Χειροτονήθηκε Επίσκοπος στις 7 Ιουλίου 1991, ανήμερα των γενεθλίων του Ιωάννη του Προδρόμου (με το Ιουλιανό ημερολόγιο) από τον τότε Πατριάρχη Σερβίας Παύλο και άλλους Μητροπολίτες.

Ο Αθανάσιος υπηρέτησε επίσης τοποτηρητής της επισκοπής Ράσκας και Πριζρένης το 2010.

Συνδύαζε απλότητα και πνευματικό βάθος

Τον τελευταίο καιρό ασχολούνταν με εκδόσεις για τον Άγιο Ιουστίνο Πόποβιτς και συγκεκριμένα με επιστολές του Αγίου οι οποίες θα δημοσιευθούν σύντομα, όπως είχαν τονίσει στο www.ope.gr άνθρωποι από το περιβάλλον του.

Ο μακαριστός επίσκοπος Αθανάσιος συνδύαζε την ασκητική απλότητα και ένα μεγάλο πνευματικό βάθος. Συνέζευξε την ακαδημαϊκή θεολογία με την εμπειρία της Εκκλησίας. Παρέλαβε την αγάπη για την Ελλάδα και τους Έλληνες ως κληρονομιά από τον πνευματικό του πατέρα Άγιο Ιουστίνο Πόποβιτς. Συνδέθηκε ιδιαίτερα με το Άγιον Όρος και διατηρούσε πνευματικές σχέσεις με σπουδαία

πνευματικά αναστήματα της ασκητικής βιοτής. Στην Ελλάδα είχε πραγματοποιήσει σημαντικές ομιλίες, πολλές εκ των οποίων εκδόθηκαν. Διακρίθηκε για την σχέση του με τους νέους, ιδιαίτερα τους φοιτητές του και την αγάπη του προς τα μικρά παιδιά, τα οποία έδειχναν τον απροσχημάτιστο ενθουσιασμό τους όταν τον γνώριζαν.

Τα δύσκολα χρόνια του πολέμου

Στις πιο δύσκολες στιγμές, κατά τη διάρκεια του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία, βοήθησε τον λαό, το στρατό, τα ορφανά, τους πρόσφυγες, τους τραυματίες ... αποκαθιστώντας την Ορθόδοξη πίστη στην Ερζεγοβίνη, βαπτίζοντας και φωτίζοντας τους ανθρώπους.

Το έργο του δεν ήταν ούτε απλό ούτε εύκολο. Ο ίδιος, στις 21 Μαΐου του 1994 είχε στείλει αναφορά στη Μονή του Τρβντος, δεδομένου ότι τότε δεν μπορούσε να επιστρέψει στην έδρα της Επισκοπής του στο Μόσταρ, αναφέροντας ότι πριν από τον πόλεμο η Επισκοπή Ζαχουμίου-Ερζεγοβίνης είχε 75.000-80.000 Σέρβους ορθοδόξους, 550 εστίες Σέρβων ή μεικτές, 42 ενορίες με περίπου 140 ναούς και άλλα 50 παρεκκλήσια.

Ως αποτέλεσμα του πολέμου, 32.000 Σέρβοι έφυγαν προς τη Σερβία, οι 550 εστίες έγιναν 350 και παρέμειναν μόνο 20 ενορίες. Γκρεμίστηκαν ή υπέστησαν καταστροφικές ζημιές 35 ιεροί ναοί μεταξύ των οποίων και ο καθεδρικός του Μόσταρ.

Ο επίσκοπος Αθανάσιος στα ερείπια της εκκλησίας του Καθεδρικού ναού στο Μόσταρ

Το “ανεξίτηλο” σημάδι μέσα από φωτογραφίες

Εγκαίνια Έκθεσης Φωτογραφίας αφιερωμένη στη ζωή του μακαριστού Επισκόπου πρώην Ζαχουμίου και Ερζεγοβίνης κυρού Αθανασίου (Γιέφτιτς), ο οποίος άφησε ανεξίτηλο το σημάδι του στα θεολογικά δρόμενα, πραγματοποιήθηκαν πριν λίγες ημέρες στην πόλη Τρέμπινε της Βοσνίας.

Η Έκθεση διεξάγεται με αφορμή τη συμπλήρωση ενός έτους από την εκδημία του μακαριστού Ιεράρχη. Στη συνέχεια ακολούθησε συζήτηση μεταξύ Επισκόπων του Πατριαρχείου Σερβίας αλλά και κληρικών οι οποίο μίλησαν για την προσωπικότητα του μακαριστού.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαυροβουνίου και Παραθαλασσίας κ. Ιωαννίκιος στην τοποθέτησή του ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι “ο Επίσκοπος ήρθε στην Ερζεγοβίνη στις πιο δύσκολες στιγμές και σήκωσε τον σταυρό του λαού του” και πρόσθεσε ότι “ήταν ήρωας στον χαρακτήρα συνδυάζοντας την προσωπικότητά του με τη λιτότητά, την τρυφερότητα, την αγάπη και τη συμπόνια που τον χαρακτήριζαν”.

Ο Ηγούμενος της Μονής Χιλανδαρίου Αγίου Όρους Αρχιμανδρίτης Μεθόδιος αναφέρθηκε στην άφιξη του Επισκόπου Αθανασίου στη Μονή Χιλανδαρίου, λέγοντας ότι *"έτρεφε μεγάλη αγάπη για το Άγιο Όρος καθώς και για εκείνους τη Μονή" συμπληρώνοντας ότι "πάντα είχε χρόνο να με ακούσει για όλα τα προβλήματα και να βοηθήσει στην οργάνωση της μοναστικής ζωής".*

Στα εγκαίνια της Έκθεσης, ο εμπνευστής της, Ιερομόναχος π. Θεόφιλος, ανέφερε ότι *"οι φωτογραφίες στις οποίες φαίνεται ο Επίσκοπος Αθανάσιος μιλούν αρκετά για τον χαρακτήρα και το έργο του. Ο μακαριστός άφησε ανεξίτηλο σημάδι στην Ερζεγοβίνη".*

Με τον μακαριστό Πατριάρχη Παύλο και τον μακαριστό Μητροπολίτη Μαυροβουνίου Αμφιλόχιο